

בא ראה, בכל מקום, כל אותם עובדי השמש נקראים עובדים לבעל, ואלו שעובדים ללכנה נקראים עובדי אשרה. ולכן לבעל ולאשרה. ואשרה נקראת על שם בעלה אש"ר. אם כן, למה נתבטל השם הזה? אלא אשרה על שם שפנתוב (בראשית ל) באש"ר פי אשורני בנות, והוא הרי"ו שלא אשרוה שאר העמים ועומדת אחרת תחפיה. ולא עוד, אלא שפנתוב (איכה א) כל מכבדיה הזילוה, ולכן [נעבד] נתבטל השם הזה, וכדי שלא יתחזקו אותם שעושים שאר עמים עובדי עבודה זרה, וקוראים מזבח שהוא מאדמה, שפנתוב (שמות ב) מזבח אדמה וגו'. משום כך עפר מן האדמה.

ויפח באפיו נשמת חיים - [דבר נכלל. אבל ויפח באפיו] נכללה נשמת חיים באותו עפר, כנגובה שמתעברת מן הזכר, שהרי מתחברים ומתמלא העפר הזה מהפל, ומהו? רוחות ונשמות. ויהי האדם לנפש חיה - כאן התפקן וקיים אדם להתקין ולזון את הנפש חיה.

השלמה מזה השמות (סימן מ"ד)

אמר לו, לכה דודי נצא השדה, לכו לקדוש-ברוך הוא לטייל, ואל אשב תמיד במקום אחד. ומה זה לב? אמר לו, אם כן, בן זומא מבחזן ואתה עמו. ל"ב הוא [והוא] שלשים ושתים, והיו סתומים ובהם נברא העולם. ומהו ל"ב? אמר לו, שלשים ושתים נתיבות. משל למלך שהיה יושב בחדרי חדרים, ומגן החדרים שלשים ושתים, ולכל אחד מן החדרים יש נתיב, נאה למלך זה להפגס [הכל] בחדרו על דרך נתיבות. אמר, לא נאה לו שלא לגלות פניו ומשפנותיו ונגזיו

הא חזי, בכל אתר כל אנון פלחי שמשא אקרון עובדין לבעל, ואנון דפלחין לסיהרא איקרון עובדי אשרה, ועל דא לבעל ולאשרה, ואשרה אתקרי על שום בעלה אש"ר. אי הכי אמאי אתעבר שמא דא. אלא אשרה על שום דכתיב (בראשית ל) באש"ר כי אשורני בנות והוא (ד"א הא) דלא אשרוה שאר עמין וקיימא אחרא תחותה, ולא עוד אלא דכתיב (איכה א) כל מכבדיה הזילוה, ובגין כך (נ"א אהעביר) אתעבר שמא דא, ובגין דלא יתקפון אנון דעבדי שאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, וקרינן מזבח דאיהו מאדמה, דכתיב, (שמות ב) מזבח אדמה וגו' בגיני כך עפר מן האדמה.

ויפח באפיו נשמת חיים. (מלה אתכליל אבל ויפח באפיו) אתכליל נשמת חיים בהוא עפר, פנוקבא דמתעברא מן דכורא דהא מתחברן ואתמלייא האי עפר מפלא, ומאי איהו, רוחין ונשמתין. ויהי האדם לנפש חיה, השתא אתתקן וקיים אדם לאתקנא ולמיזן לנפש חיה.

השלמה מזה השמות (סימן מ"ד)

אמר ליה (שיר השירים ז) לכה דודי נצא השדה לכו להקדוש ברוך הוא לטייל ואל אשב תמיד במקום אחד ומאי ל"ב אמר ליה, אם כן בן זומא מבחזן ואתה עמו ל"ב הוא (והוא) שלשים ושתים והיו סתומים ובהם נברא העולם. ומאי שלשים ושתים אמר ליה ל"ב נתיבות משל למלך שהיה יושב בחדרי חדרים ומגן החדרים שלשים ושתים. ולכל אחד מן החדרים יש נתיב נאה למלך זה להפגס [הכל] בחדרו על דרך נתיבות. אמר, לא נאה לו שלא לגלות פניו ומשפנותיו ונגזיו